

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Beaty Miničovej a členov JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Jana Hullovej v právnej veci žalobcu **A. P., spol. s r. o., D., B., IČO: X.,** zast. JUDr. P. A., advokátom, 811 04 B., Č., proti žalovanému **S., T., B., B., IČO: X.,** zast. JUDr. A. M., advokátom B., R., **o zaplatenie 81 416 Sk s prísl.,** na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 07. 05. 2008 č. k. 3Cob 3/2008-136, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **z a m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 22. 09. 2007 č. k. 26Cb/176/2003-111 rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 81 416 Sk s 0,05% úrokom z omeškania za každý deň od 08. 04. 2003 do zaplatenia, ako aj trovy konania 4 070 Sk a trovy právneho zastúpenia 28 404,70 Sk. Uviedol, že dňa 06. 08. 2001 uzavreli žalobca ako sprostredkovateľ a žalovaný ako záujemca zmluvu o sprostredkovaní a reklame. Predmetom sprostredkovania bolo uzavretie platnej a účinnej zmluvy o obstaraní bytu medzi záujemcom a treťou osobou, pričom účastníci v článku III. dodatku č. 1 k zmluve o sprostredkovaní si dohodli, že záväzok sprostredkovateľa je splnený podaním prihlášky záujemcu za člena S. a uzavretím záväznej objednávky – rezervácie bytu. Na základe

uvedeného mal súd za to, že žalobca svoj záväzok zo zmluvy o sprostredkovaní v spojení s dodatkom č. 1 k zmluve splnil a preto mu prináleží dohodnutá provízia. Z predložených dôkazných listín zmluvy o sprostredkovaní zo dňa 30. 06. 2002 mal súd za to, že ich obsah je jasný a zrozumiteľný, určitý, definujúci jasne záväzok žalobcu ako sprostredkovateľa a povinnosť žalovaného ako záujemcu ako aj samotný záväzok sprostredkovania nie je neurčitý a nejasný. Z vykonaného dokazovania mal súd za to, že zmluva bola podpísaná osobami, ktoré mali oprávnenie konať za žalovaného. Súd preto námietky žalovaného týkajúce sa neplatnosti zmluvy o sprostredkovaní vrátane dodatku posúdil za účelové, keďže žalovaný v konaní nepreukázal také nedostatky, ktoré by mali za následok vyslovenie neplatnosti právneho úkonu, ktorý by robil zmluvu o sprostredkovaní vrátane dodatku absolútne neplatnou. O príslušenstve pohľadávky – úroku z omeškania súd rozhodol podľa § 365, 369 Obchod. zák. Pretože žalovaný je v omeškani so splnením svojho peňažného záväzku, žalobcovi v dôsledku toho prináleží sankcia – úrok z omeškania v dohodnutej výške podľa článku IV. bod 2 Zmluvy o sprostredkovaní. Na základe uvedeného súd posúdil návrh žalobcu za dôvodný.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 07. 05. 2008 č. k. 3Cob 3/2008-136 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v sume 4 884 Sk. Doplnil dokazovanie oboznámením rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Cob 25/2007-188 z 09. 10. 2007 a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa nie je vecne správny, keď súd prvého stupňa neposúdil vec správne po právnej stránke. Uviedol, že podľa účastníkmi dňa 06. 08. 2001 uzavretej dohody o sprostredkovaní a reklame, a to čl. III je záväzok sprostredkovateľa splnený zabezpečením reklamy pre záujemcu a uzavretím platnej a účinnej zmluvy o obstaraní bytu uzavretej medzi záujemcom a treťou osobou. Taktiež z čl. IV zmluvy vyplýva, že provízia je splatná na účet sprostredkovateľa v lehote do 60 dní po podpísaní a nadobudnutí účinnosti zmluvy o obstaraní bytu uzavretej medzi záujemcom, t. j. žalovaným a treťou osobou. Súd tak konštatoval, že podľa ustanovení zmluvy predpokladom pre vznik práva na províziu bolo uzatvorenie zmluvy o obstaraní bytu. Žalovaný poprel, že by medzi ním a pánom K. bola uzatvorená zmluva o obstaraní bytu a túto skutočnosť vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 17. 07. 2007 potvrdil aj Mgr. I. K.. Nakoľko žalobca nepredložil žiadny doklad nepochybne preukazujúci uzatvorenie zmluvy o obstaraní bytu, nebolo podľa názoru odvolacieho súdu preukázané splnenie podmienok pre vyplatenie

provízie v zmysle čl. III a IV dohody zo 06. 08. 2001. Dodatkom č. 1 z 30. 06. 2002 účastníci zmenili čl. III zmluvy tak, že záväzok sprostredkovateľa je splnený podaním prihlášky záujemcu za člena S. a uzavretím záväznej objednávky – rezervácie bytu. Z obsahu spisu vyplýva, že podmienkou vzniku práva na províziu bolo uzatvorenie zmluvy o obstaraní bytu. Z obsahu spisu vyplýva, že pán K. bol na základe jeho prihlášky prijatý za člena družstva dňa 28. 03. 2002, teda ešte pred uzavretím dodatku č. 1, teda v čase, v ktorom podmienkou vzniku práva na províziu bolo uzatvorenie zmluvy o obstaraní bytu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval za správny záver súdu prvého stupňa, že žalobca svoj záväzok zo zmluvy splnil, a preto rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. Ani odvolací súd nepovažoval námietky odvolateľa týkajúce sa neplatnosti zmluvy za dôvodné, to s prihliadnutím na výsledky vykonaného dokazovania v tomto konaní, ako aj v konaní sp. zn. 23Cb 10/04.

S rozsudkom odvolacieho súdu sa neuspokojil žalovaný, ktorý podal odvolanie z dôvodu, že podľa § 212 ods. 1 O. s. p. je odvolací súd rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný. Výnimku tvoria iba prípady podľa § 212 ods. 2 O. s. p. avšak na predmetný spor sa nevzťahujú. Odvolací súd v zmysle uvedeného má za úlohu posúdiť a rozhodnúť iba o tej skutočnosti, či v odvolaní namietané nedostatky súd dôvodom na zrušenie alebo zmenu rozhodnutia, teda či odvolateľom uvedené nedostatky sa v prvostupňovom konaní a rozhodnutí skutočne objavili a či predstavujú alebo spôsobili nesprávne rozhodnutie súdu. Odvolací súd však už nie je oprávnený posúdiť, čo prvostupňový súd rozhodol a posúdil vec ako celok správne, preto v odvolaní nenamietané pochybenie nie je spôsobilé privodiť zmenu ani zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Žalovaný v odvolacom konaní nenamietal nesprávne zistenie skutkového stavu ohľadom preukázania uzavretia zmluvy o výstavbe bytu, ale spochybňoval iba platnosť dodatku k zmluve o sprostredkovaní. Je preto zrejmé, že odvolací súd prekročil svoje právomoci, keď rozhodoval o otázkach, o ktorým mu rozhodovať neprináleží. Má tiež za to, že zmenou pôvodnej zmluvy o sprostredkovaní nebol uzatvorený nový právny vzťah, iba sa zmenili niektoré podmienky stále trvajúcej a platnej dohody. Podľa nového znenia článku III sprostredkovateľskej zmluvy „Záväzok sprostredkovateľa je splnený podaním prihlášky záujemcu za člena S. a uzavretím záväznej objednávky – rezervácie bytu“. Z uvedeného ustanovenia zmluvy a použitého času teda jednoznačne vyplýva, že splnenie záväzku je v ňom definované vznikom určitej skutočnosti, pričom ale nie je konkretizovaný čas, kedy má k vzniku dôjsť. Je zrejmé, že k skutočnosti, ktorá má za následok splnenie záväzku môže prísť v okamihu uzatvorenia dodatku, a rovnako

aj v budúcnosti a taktiež zahŕňa skutočnosti spôsobujúce splnenie záväzku, ku ktorým už došlo. Žalobca tiež poukázal na ustanovenie čl. IV bod 3 sprostredkovateľskej zmluvy v znení jej dodatku, ktoré podľa neho dupľuje uvedený výklad článku III. sprostredkovateľskej zmluvy, keďže inak jeho uvedenie v zmluve zavedené dodatkom, bolo nezmyselné a nadbytočné. Pokiaľ by totiž nebolo úmyslom strán pri uzatvorení dodatku k sprostredkovateľskej zmluve vzťahovať zmenu vzniku nároku na provízie aj na dovtedy sprostredkované príležitosti, postačil by na zmenu do budúcnosti samotný článok III. zmluvy v znení dodatku (samozrejme s použitím inej formulácie). Pre doplnenie poukázal na skutočnosť, že v konaní bolo bez pochybností preukázané neuzatvorenie zmluvy o výstavbe s daným záujemcom z viny žalovaného. Z týchto dôvodov navrhuje rozsudok odvolacieho súdu zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania včas, toto prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Dovolanie z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťami v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nie len na podnet dovolateľa ale z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.).

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenil, z ktorého dôvodu dovolanie je prípustné. Dovolateľ namieta, že odvolací súd posúdil vec nad rámec odvolania podaného žalovaným proti rozsudku súdu prvého stupňa, keď prihliadol k skutočnostiam, ktoré v odvolaní tvrdené neboli.

Z ust. § 212 ods. 1 O. s. p. v platnom znení vyplýva, že odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania.

Z obsahu spisu sa zisťuje, že žalovaný podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v zmysle písm. f/ toho ustanovenia, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa videl v skutočnosti, že súd prvého stupňa priznal žalobcovi právo na províziu zo zmluvy o sprostredkovaní a reklame v znení jej dodatku, ktoré nepovažoval za uzavreté platne.

Odvolací súd po doplnení dokazovania dospel k záveru, že zmluva o sprostredkovaní a reklame a tiež jej dodatok boli zmluvnými stranami uzavreté platne, ktorého platnosť dodatku však nedopadá na plnenie žalobcu, z ktorého žalobca požaduje právo na spornú províziu, pre ktorý dôvod rozsudok súdu prvého stupňa zmenil.

Z uvedeného zrejme, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádzalo zo zisteného skutkového stavu a nesporných skutočností za stavu rozhodujúceho v čase jeho vyhlásenia, a tiež právneho posúdenia platnosti a účinkov zmeny zmluvy na plnenie žalobcu, z ktorej žalobca svoje právo na províziu odvodzuje.

Pretože žalovaný v odvolaní v zásade spochybňoval predmetné právo žalobcu z uzavretej zmluvy, a tiež jej dodatku, odvolací súd neprekročil svoju právomoc, keď v zmysle žalovaným v odvolaní vymedzených zákonných dôvodov posudzoval platnosť dodatku k uzavretej zmluve a tiež jeho účinky na poskytnuté plnenie žalobcu.

Za nedôvodné považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky i tvrdenie dovolateľa o tom, že odvolací súd vec nesprávne posúdil, keď záväzok žalobcu v zmysle uzavretej zmluvy o sprostredkovaní a reklame nepovažoval za splnený.

Je nepochybné, že účastníci konania uzavreli dňa 06. 08. 2001 zmluvu i sprostredkovaní a reklame, ktorou sa podľa jej čl. II bod 1. b/ žalobca zaviazal sprostredkovať uzavretie zmlúv o obstaraní bytu s tretími osobami, ktorých predmetom je obstaranie výstavby bytov na Polárnej ulici v Bratislave, parc. č. X.. Vzor zmluvy o obstaraní bytu tvorí prílohu č. 1 zmluvy.

V zmysle čl. III zmluvy záväzok sprostredkovateľa je splnený uzavretím platnej a účinnej zmluvy o obstaraní bytu medzi žalovaným ako záujemcom a treťou osobou.

Dodatkom č. 1 z 30. 06. 2002 bol čl. III zmluvy zmenený tak, že záväzok sprostredkovateľa je splnený podaním prihlášky záujemcu za člena S. a uzavretím záväznej objednávky – rezervácie bytu.

Nepochybne uvedený dodatok k zmluve je zmenou obsahu záväzku dohodou strán, tzv. kumulatívna novácia, ku ktorej zmene dochádza počas trvania záväzkového právneho vzťahu, a ktorá môže spočívať v zániku určitých doterajších vzájomných práv a povinností, v ich nahradení novo dojednanými právami a povinnosťami alebo vo vzniku ďalších práv a povinností strán popri doposiaľ už existujúcich.

Spravidla platný právny úkon vyvoláva sledované účinky v čase, keď bol urobený, pokiaľ z dohody strán, resp. zo zákona nevyplýva niečo iné.

Z predmetného dodatku č. 1 k zmluve nie je zrejmé, že by účinnosť tohto právneho úkonu bola zmluvnými stranami dojednaná odchyľne, a preto pokiaľ sa na základe zmluvy o sprostredkovaní a reklame pred dohodou strán o jej zmene už plnilo, (predmetom zmluvy bolo dohodnuté plnenie opakované), toto plnenie záväzku žalobcu sa v takomto prípade spravovalo zmluvným ujednaním čl. III uvedenej zmluvy platným a účinným v čase poskytnutia plnenia.

Pokiaľ teda odvolací súd uzavrel, že dodatok č. 1 na predchádzajúce plnenie žalobcu nedopadá vychádza jeho rozhodnutie zo správneho právneho posúdenia veci.

Na základe uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 243b ods. 1 O. s. p. dovolanie žalobcu zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne účelné vynaložené trovy dovolacieho konania nevznikli, preto mu Najvyšší súd Slovenskej republiky ich náhradu nepriznal.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok

V Bratislave 26. novembra 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: L. B.